

JAARVERSLAG 2002

HURMET STICHTING

Hulp voor ontheemden in Turkije

Samenvatting

Voor u ligt het eerste jaarverslag van de Hurmet Stichting. Nog geen twee jaar geleden ontstonden er de eerste ideeën om een humanitaire organisatie voor hulpbehoevenden in Turkije op te zetten. Na een half jaar – op 30 oktober 2001 – werden de statuten ondertekend door de initiatiefnemers en was de oprichting van de Hurmet Stichting een feit. Nu, anderhalf jaar na haar oprichting, is Hurmet al aardig tot bloei gekomen, getuige dit jaarverslag.

De Hurmet Stichting biedt hulp aan kansarme mensen. De grootste groep van kansarmen in Turkije vormen de ontheemden: mensen die hun vertrouwde omgeving hebben moeten verlaten en binnen de landsgrenzen een leven proberen op te bouwen. De ontheemdingsproblematiek is (qua omvang) groter en (wat betreft toegang tot hulp en bescherming) zorgelijker dan het wereldvluchtelingenprobleem. De oorzaak van de zichtbare ontheemding in Turkije ligt verborgen in haar eigen structuren. De Turkse Republiek (opgericht in 1923) is gegrondvest op een sterk nationalistische leest. Deze vorm wordt nog altijd sterk verdedigd door de (militaire en politieke) machtshebbers, terwijl grote delen van de bevolking zich niet herkennen in de Turkse eenheidsstaat. Als gevolg van de structurele binnenlandse spanningen, bestaat er nu een grote groep mensen die aan de rand van het bestaan leeft. Deze mensen, in het bijzonder vrouwen en kinderen, vormen de doelgroep van Hurmet.

In veel talen in het Midden-Oosten betekent Hurmet 'respect'. De Hurmet Stichting wil hulp bieden aan kansarmen, in het bijzonder ontheemden. De stichting bestaat uit vrijwilligers die zich al jaren bezighouden met de situatie in Turkije en op deze wijze veel kennis heeft opgebouwd. Ze wil een brug vormen tussen (hulp)organisaties in Turkije én Nederland. Dit geschiedt op basis van samenwerking en gelijkheid. Ons logo geeft deze zaken weer.

De Hurmet Stichting wil projecten ondersteunen die lokaal worden ontwikkeld. Dit doet ze door het zoeken naar middelen om de projecten mogelijk te maken: contacten, kennis en financiën. Intussen heeft de stichting al een breed netwerk ontwikkeld, zowel in Nederland als in Turkije. Middels het sturen van delegaties worden deze netwerken gekoppeld en verstevigd.

In het eerste 'levensjaar' heeft Hurmet een vrouwenproject mogelijk gemaakt door het werven van de benodigde subsidie. Daarnaast heeft ze al een gezondheidscentrum in het zuidoosten van Turkije kunnen steunen. In dezelfde regio werkt ze aan het opzetten van een kassenproject, om daar een lokale (sociaal-economische) ontwikkeling op gang te brengen. Tegelijkertijd proberen we in Nederland gelden te werven voor een computerproject in İstanbul, gericht op jongeren en vrouwen die scholing behoeven om zich te redden op de arbeidsmarkt.

Ook in Nederland is de Hurmet Stichting actief. Zo is er een fototentoonstelling gerealiseerd op basis van eigen materiaal, om hier voorlichting te geven over en bewustwording te creëren inzake de problemen van de kansarme bevolking in Turkije.

Het afgelopen jaar zijn we al enkele keren uitgenodigd om ons te presenteren. Daarbij hebben we onder andere foto's en druivenbladeren verkocht, het publiek geïnformeerd en gecollecteerd. Tot slot hebben we een spelletjesmiddag georganiseerd voor kinderen in een Asielzoekerscentrum, in het kader van de Dag van de Universele Verklaring van de Rechten van het Kind.

Wat betreft de (nabije) toekomst, kunnen we het volgende kwijt. Onze website nadert haar voltooiing. Deze zal vanaf dat moment geactualiseerd worden met nieuws, foto's en verslagen. Daarnaast hopen we op korte termijn over een videoband te beschikken ten behoeve van voorlichting; een van onze contactpersonen in Turkije hebben we daartoe een videocamera in bruikleen gegeven.

Aan het eind van dit jaar of begin volgend jaar hopen we een conferentie op te zetten over ontheemding; dit vanwege het feit dat deze problematiek een grotere aandacht behoeft dan op dit moment het geval is. Verder werken we op de achtergrond aan het opzetten van vriendschaps- c.q. samenwerkingsbanden tussen Nederland en Turkije.

Financieel zijn we ook op de goede weg. Dit jaar hebben we al tweeduizend euro minder uitgegeven dan er is binnengekomen; dat is 2/5 van onze startschuld. Van de uitgegeven (en daarvoor gereserveerde) gelden, is in ons eerste jaar al 75% direct aan projecten ten goede gekomen. We willen binnen vijf jaar dit percentage naar 90 verhogen én daarbij onze schuld afgelost hebben.

De stichting zal rustig voortgaan op de lange weg die ze is ingeslagen. Komend jaar zal een periode worden waarin we (1) verder bouwen aan de organisatie, (2) verantwoorde projecten de gewenste ondersteuning bieden en (3) het Nederlandse publiek voorlichten.

Voorwoord

Tijdens de viering van het Koerdische nieuwjaarsfeest in 2001 kwam ik Willem Wildschut tegen. Hij schonk mij meteen zijn bijzondere vriendschap. Zowel Willem als ik vinden de politiek een complex spel waarvan de resultaten vaak erg laat merkbaar zijn. Om direct iets te kunnen doen aan de problemen is de humanitaire weg een werkwijze die past bij onze ideeën. Na elkaar enige keren gesproken te hebben, bleek dat wij op dezelfde lijn iets wilden betekenen voor de bevolking in Turkije. Het is onmogelijk om ons te richten op de gehele bevolking. Onze doelgroep werd daarom ontheemden. In het bijzonder richten wij ons op kinderen en vrouwen, omdat deze groep kwetsbaarder is.

Nu zijn wij zo'n anderhalf jaar verder. Van begin af aan hebben wij besloten in de eerste jaren hard te werken aan een goede structuur van onze stichting; dit om ervoor te zorgen dat het gebouw niet zal instorten. Nu ik het heb over instorten van gebouwen, moet ik meteen denken aan de afschuwelijke gebeurtenis in Bingöl van begin mei, de aardbeving in het Zuidoosten van Turkije. Voor mijn gevoel zijn de ernstige gevolgen van dit gebeuren niet alleen maar aan de natuur te wijten, maar vooral aan de nalatigheid van de verantwoordelijken aldaar. Met dank aan Willem ben ik niet bang dat een dergelijke rampspoed ook Hurmet zal overkomen. Hij heeft veel aandacht aan de organisatie besteed en zal dat blijven doen. Maar niet alle leden van Hurmet waren vanaf begin even ervaren; met vallen en opstaan hebben wij leren lopen, deze Nederlandse uitdrukking past hier wel goed bij. Nog steeds zijn wij dagelijks aan het leren. Gelukkig staan wij open voor elkaar en aan iedereen kunnen vragen gesteld worden.

Natuurlijk willen wij, de Hurmet medewerkers, graag alle projecten mogelijk maken door fondsen te benaderen, maar het is niet altijd makkelijk om een fonds voor het gekozen project te vinden. Voor een beginnende stichting is het moeilijk tussen de gevestigde organisaties te komen. Daarvoor moeten wij ons eerst bewijzen; dit proces is gaande. Wij zijn dan ook erg trots dat X min Y ons werk met duizend euro heeft beloond. Dit geld kunnen wij aan een project besteden waaraan wij veel waarde hechten. Voor ons is dit een teken dat ons werk gewaardeerd wordt en een motivatie om verder te gaan. Vanzelfsprekend danken wij hen voor deze bijzondere bijdrage zowel de financiële ondersteuning als ook de waardering voor ons werk. Het belang van ons werk en projecten die wij willen steunen of op dit moment al mee bezig zijn, komen in het jaarverslag naar voren.

Op deze plek wil ik een ieder bedanken die ons op welke wijze dan ook gesteund heeft. In het bijzonder wil ik een aantal mensen en/of organisaties bedanken:

Mede bestuursleden, Woningstichting De Kleine Meierij, X min Y, NCDO, Haëlla Stichting, Stichting CIBO, Lucas Kerk, Stichting Vluchteling, Copy Kronenburg, donateurs, vrijwilligers, familie en vrienden.

Ayfer Orhan voorzitter Hurmet Stichting
Mei 2003

Inhoud

Samenvatting	2
Voorwoord.....	4
Inhoudsopgave	6
Inleiding.....	7
1 Ontstaansgeschiedenis	8
2 Ontheemding	9
3 Humanitaire hulp	11
4 Doelstellingen van Hurmet	13
5 Projecten en activiteiten	15
➤ Vrouwenproject Konya	
➤ Gezondheidsproject Diyarbakır	
➤ Kassenproject Diyarbakır	
➤ Computerproject Istanbul	
➤ Fotoproject Nederland	
➤ Activiteiten in Nederland	
6 Financiën	27
7 Evaluatie & toekomst.....	28
Nawoord	30
Colofon.....	31

Inleiding

Voor u ligt het eerste jaarverslag van de Hurmet Stichting. Nog geen twee jaar geleden ontstonden er de eerste ideeën om een humanitaire organisatie voor hulpbehoevendenden in Turkije op te zetten. Na een half jaar – 30 oktober 2001 – werden de statuten ondertekend door de initiatiefnemers en was de oprichting van de Hurmet Stichting een feit. Nu, nog geen anderhalf jaar na haar oprichting, is Hurmet al aardig tot bloei gekomen, getuige dit jaarverslag.

Onderliggend verslag beschrijft het eerste bestaansjaar van de Hurmet Stichting. Gelet op het feit dat wij een jonge organisatie zijn, besteden we ruime aandacht aan de projecten en activiteiten die we in 2002 begonnen zijn dan wel uitgevoerd hebben. Daarnaast is er de nodige aandacht voor de toekomst.

Het eerste hoofdstuk gaat in op het ontstaan van de Hurmet Stichting. Vervolgens wordt er een hoofdstuk gewijd aan het fenomeen ontheemding: een probleem dat in omvang én in gevolgen zorgelijker is dan het wereldvluchtelingenvraagstuk.

In hoofdstuk drie wordt de link met humanitaire hulp gelegd en komt de plaats van Hurmet in beeld. In hoofdstuk vier komen de doelstellingen van de stichting aan de orde. Hoofdstuk vijf (projecten & activiteiten) geeft een goede indruk van de zaken waar Hurmet zich mee bezighoudt. Hoofdstuk zes is een korte verantwoording van de financiën.

Hoofdstuk zeven tenslotte is een reflectie op het jaar 2002 met daaraan onze toekomstplannen gekoppeld. De stichting zal voortgaan op de lange weg die ze is ingeslagen. Komend jaar zal een periode worden waarin we (1) verder bouwen aan de organisatie, (2) verantwoorde projecten de gewenste ondersteuning bieden en (3) het Nederlandse publiek voorlichten.

Hoofdstuk 1 Ontstaansgeschiedenis

De eerste ideeën: project Hurmet

Begin 2001 ontmoeten twee mensen elkaar. Beiden willen op een directe manier iets betekenen voor de hulpbehoevenden in Turkije. Ook hun ideeën en interesses blijken met elkaar overeen te komen. In de periode die volgt, komt de structuur van een hulporganisatie in beeld. Een derde persoon sluit zich in deze periode aan: de basis voor een Nederlandse hulporganisatie voor Turkije is gelegd. Het initiatief krijgt al snel de naam Project Hurmet.

Van project tot stichting

De initiatiefnemers besluiten om op korte termijn naar Turkije te gaan voor een oriëntatiebezoek. De contacten in İstanbul, Tunceli, Diyarbakir en Mersin blijken enthousiast over de ideeën.

Ook in Nederland komt er een positieve ontwikkeling op gang.

Verschillende mensen geven aan dat ze iets voor de Hurmet-groep willen betekenen: een sterke basis voor voortzetting lijkt aanwezig. Besloten wordt tot de oprichting van een stichting.

De officiële oprichting

Op 30 oktober 2001 worden de statuten ondertekend bij de notaris; de Hurmet-groep is vanaf die datum een officiële stichting. De kosten voor de notaris worden door een woningstichting gefinancierd. Op 7 november van dat jaar is de stichting opgenomen in het handelsregister van de Kamer van Koophandel. Daarmee is de formele basis van onze stichting rond.

Hoofdstuk 2 Ontheemding

Wat is ontheemding?

De Hurmet Stichting biedt hulp aan kansarme mensen. Net als ieder ander land ter wereld heeft ook Turkije inwoners die onder deze noemer vallen. De grootste groep van kansarmen in dat land vormen de ontheemden. Dit zijn mensen die hun vertrouwde omgeving hebben moeten verlaten en binnen de landsgrenzen een nieuw leven proberen op te bouwen.

De Engelse benaming van ontheemden is IDP's (Internally Displaced People). In de term internally (binnenlandse) onderscheidt het begrip ontheemden zich van vluchtelingen. Het Hoge Commissariaat van de Verenigde Naties voor de Vluchtelingen (UNHCR) verwoordt het als volgt: "wanneer een vluchtende burger een internationale grens oversteekt, wordt hij of zij een vluchteling en krijgt als zodanig internationale bescherming en hulp".

In een aantal gevallen is de veiligheid van burgers elders in het land gewaarborgd door de overheid en landgenoten, maar vaak hebben zij (evenals vluchtelingen) bescherming en ook ondersteuning nodig. Voor ontheemden bestaat geen internationale wetgeving, die hen het recht op bescherming geeft. Het UNHCR kan slechts in een beperkt aantal landen bescherming en ondersteuning bieden aan ontheemden. In sommige landen krijgen internationale hulporganisaties niet of nauwelijks toegang om ontheemden te ondersteunen, zoals bijvoorbeeld in Soedan, Irak en Sri Lanka. Nog moeilijker dan bij vluchtelingen is het aantal ontheemden in de wereld precies te becijferen (zie tabel 1). Aangenomen wordt, dat er op dit moment tenminste 20 tot 30 miljoen ontheemden zijn. Omdat zij niet onder het internationale Vluchtelingenverdrag vallen zijn zij extra kwetsbaar (Stichting Vluchteling).

Tabel 1: Aantal ontheemden in vergelijking met het aantal vluchtelingen, wereldwijd

	Aantal vluchtelingen	Aantal ontheemden
Stichting Vluchteling	14 miljoen	21 miljoen
UNHCR ¹	12 miljoen	6 miljoen
UNSGIPP ²		20-25 miljoen

¹ UNHCR: United Nations High Commissioner for Refugees

² (UNSGIPP = United Nations Secretary General for Internally Displaced Persons)

Stichting Vluchteling gaat uit van het volgende aantal ontheemden naar land (een overzicht van de landen met meer dan 500.000 ontheemden):

Soedan	4.000.000
Afghanistan	1.200.000
Angola	1.200.000
Colombia	1.000.000
Irak	900.000
Bosnië-Herzegovina	800.000
Sri Lanka	800.000
Sierra Leone	680.000
Azerbeidjaan	550.000
Turkije ³	500.000
Birma ³	500.000
Liberia	500.000

Oorzaken van ontheemding

Het UNHCR stelt dat de dynamiek van 'displacement' (omvat zowel de groep ontheemden als vluchtelingen) sterk is veranderd in de vijftig jaar van haar bestaan. Ze stelt twee belangrijke ontwikkelingen als oorzaak:

- het einde van de Koude Oorlog (lees: bipolaire confrontatie)
- globalisering (lees: complexe set van technologische, institutionele, organisatorische, culturele en sociale veranderingen)

In de afgelopen twintig jaar zijn, door bovenstaande ontwikkelingen, burgeroorlogen een steeds vaker voorkomend verschijnsel. Als gevolg daarvan zoeken grote aantallen mensen bescherming buiten het land; de grootste groep burgers is niet in staat de grens over te steken en wordt zo gedwongen om elders in eigen land bescherming te zoeken.

Turkije kent haar eigen complexe structuren. De Turkse Republiek (opgericht in 1923) is gegrondvest op een sterk nationalistische leest. Deze vorm wordt nog altijd sterk verdedigd door de (militaire en politieke) machtshebbers, terwijl grote delen van de bevolking zich niet herkennen in de Turkse eenheidsstaat (met één taal, één uniform onderwijssysteem, één uniform leger en één centraal geleid economisch systeem). Deze spagaat is vanaf 1984 voor de buitenwereld heel zichtbaar geworden door de strijd tussen de PKK en het Turkse leger.

Als gevolg van de structurele binnenlandse spanningen, bestaat er nu een grote groep mensen die aan de rand van het bestaan leeft. Deze mensen, in het bijzonder vrouwen en kinderen, vormen de doelgroep van Hurmet.

³ aantallen in deze landen zijn uiterst moeilijk te schatten. Sommige bronnen menen dat in beide landen de aantallen mogelijk tenminste tweemaal zo hoog liggen. Bronnen met cijfers over Turkije spreken in een enkel geval zelfs van 4 á 4 ½ miljoen ontheemden.

Hoofdstuk 3 Humanitaire hulp

Met het einde van de Koude Oorlog en de globalisering is de wereld een stuk minder overzichtelijk dan voorheen. De problemen waar verschillende landen en over bevolkingsgroepen mee te kampen hebben, zijn echter hetzelfde gebleven: (1) milieudegradatie, (2) ongelijkheid van man en vrouw, (3) oorlog en conflict, (4) overmatige verstedelijking, (5) ongebreidelde modernisering van de landbouw en (6) armoede. Iedere regio, c.q. samenleving heeft echter op haar eigen specifieke wijze te maken met dergelijke problemen. Dat heeft directe invloed op de manier waarop de hulpbehoevende mensen in hún strijd ondersteund zouden kunnen en moeten worden.

Turkije is een land met een eigen dynamiek. Ze heeft een unieke ligging op het kruispunt van verschillende werelden. Dit heeft een directe invloed (gehad) op haar geschiedenis, maar ook op de huidige én toekomstige ontwikkelingen in Turkije. De Hurmet Stichting poogt, gelet op deze achtergrond, projecten te steunen die tegemoet komen aan de behoeften van de Turkse bevolking. Dit moet ertoe leiden, dat iedere burger in Turkije een menswaardig bestaan kan opbouwen dat hij of zij verdient.

Hulp aan ontheemden in Turkije

De Hurmet Stichting wil hulp bieden aan ontheemden. Dit probleem is veel groter dan men uit de media kan vernemen. Door oorlog en verdrijving en in mindere mate door natuurlijke rampspoed (aardbevingen) hebben miljoenen mensen hun huizen en landbouwgronden verloren. Veel mensen, vluchteling in eigen land, hebben hun toevlucht gezocht in de grote steden en leven daar in hutten en tenten aan de rand van de stad. Niet alleen in het zuidoosten maar ook in het westen van het land. De mensen hebben weinig geld en de slechtste baantjes. Daar registratie vaak onmogelijk is, moeten de mensen het stellen zonder gezondheidszorg en onderwijs. Veel kinderen leven dan ook als straatkinderen en hebben opvang nodig. Er zijn organisaties die hulp willen bieden, maar het ontbreekt vaak aan middelen. Omdat Turkije kandidaat-lid is voor de Europese Unie, zijn er nu mogelijkheden voor het ontwikkelen van hulp. In de toekomst, na de toetreding van Turkije, zullen er ook mogelijkheden zijn om EU-fondsen aan te spreken. Maar zover is het nog niet. Hurmet wil daarom alle initiatieven aanmoedigen en ondersteunen, die het leven van ontheemden in Turkije weer dragelijk maken. Hierin kan Europa nu al een rol spelen.

Wat is Hurmet?

In veel talen in het Midden-Oosten betekent Hurmet 'respect'.

De Hurmet Stichting is een hulporganisatie op humanitaire basis en richt zich op het geven van hulp aan de ontheemden in Turkije. De stichting bestaat uit vrijwilligers die zich al jaren bezighouden met de situatie in Turkije en op deze wijze veel kennis hebben opgebouwd. Hurmet wil vooral een brug zijn tussen hulporganisaties in Turkije en organisaties in Nederland. Een belangrijk punt is dan ook het verbeteren van de communicatie tussen organisaties in Nederland en Turkije.

Daarnaast geeft de Hurmet Stichting steun aan projecten die door de organisaties in Turkije zijn ontwikkeld, maar door gebrek aan contacten en financiën moeilijk van de grond komen. De stichting richt zich vooral op het bevorderen van ontwikkeling van onderaf. Wij wijzen de gebruikelijke vorm van ontwikkelingshulp af, omdat de bijbehorende projecten vaak door 'het westen' worden opgelegd. Ideeën en projecten moeten van de mensen en de organisaties ter plekke komen. Alleen op deze manier is het mogelijk om de problemen daadwerkelijk (structureel) op te lossen én zelfredzaamheid te bevorderen en uit te bouwen.

Tot slot probeert de Hurmet Stichting de ontheemdingsproblematiek ook in Nederland onder de aandacht te brengen. Het is noodzakelijk om in deze complexe samenleving een stuk bewustzijn te creëren voor grootse problemen elders in de wereld.

Ons logo

Het idee is ontstaan tijdens ons oriëntatiebezoek aan Zuidoost-Turkije. Op diverse plaatsen zijn er geen bruggen meer. Op ons logo is een man samen met een vrouw afgebeeld zittend op een grote ronde wasbak die precies past in de binnenband van een vrachtauto. Gezinnen, vaak bestaande uit meerdere generaties die wonen en leven aan de overkant, steken op deze wijze de stromende rivier over. Door middel van een touw dat gespannen is tussen beide oevers kunnen zij zich voorttrekken. Soms stroomt de rivier echter zo krachtig dat het onverantwoord is om deze over te steken. Ook wij kunnen in vergelijkbaar 'vaarwater' terecht komen en zullen dan geduldig wachten. De binnenband duidt aan dat wij altijd een weg zoeken om een goede verbinding tot stand te brengen. Het touw is de verbinding. De vrouw en man staan voor gelijkheid.

Het geheel symboliseert de gedachte achter de Hurmet Stichting: samenwerking op basis van respect voor elkaar vormt de verbinding tussen Turkije en Nederland.

Hoofdstuk 4 Doelstellingen van Hurmet

Hurmet is opgericht als humanitaire hulporganisatie die door een mensgerichte werkwijze de kansarme bevolking wil steunen. Deze opstelling moet enerzijds hoop én oplossingen bieden aan de mensen die het nodig hebben en anderzijds een stuk bewustwording creëren in Nederland over de sociale problemen elders in de wereld.

Doelstellingen

In de statuten zijn de volgende doelstellingen vastgelegd:

- het komen met voorstellen en het uitwerken van projecten die ten goede komen aan de bevolking, in het bijzonder ontheemden. Het zal gaan om steun aan humanitaire organisaties die op een zo breed mogelijk terrein werkzaam zijn. Onze voorkeur gaat uit naar projecten die zijn gericht op onderwijs, gezondheid, huisvesting, zelfredzaamheid en ontwikkeling van kansarmen
- het opzetten van vriendschapsbanden tussen groepen, organisaties en steden in Turkije en Nederland met als doel ondersteuning van de op plaatselijk niveau opgezette projecten
- het doorgeven van kennis om de projecten in Turkije effectiever en zelfwerkzaam te maken
- het uitwisselen van ervaringen zodat vraag en/of behoefte zowel hier als daar aan duidelijkheid winnen
- het geven van morele ondersteuning. Dit houdt in het ondersteunen, ontplooiën en uitwisselen van cultureel erfgoed op een zo breed mogelijk terrein
- het opzetten van uitwisselingen voor jongeren op het gebied van sport en spel.

Werkwijze

De projecten die de Hurmet Stichting wil ondersteunen, worden door organisaties in Turkije ontwikkeld. Wij leveren de contacten en kennis, zodat Nederlandse en/of Turkse organisaties meteen met de projecten aan de slag kunnen. Hurmet bewaakt deze contacten en zal actieve hulp bieden in het oplossen en voorkomen van problemen. Om de situatie in Turkije te verduidelijken stuurt Hurmet regelmatig delegaties. Deze delegaties hebben twee taken: (1) het begeleiden van projecten die in uitvoering zijn en (2) het laten zien van situaties aan vertegenwoordigers van organisaties die overwegen hulp te bieden. Wij zijn ervan overtuigd dat communicatie en contacten de enige mogelijkheid vormen om de immense problemen van de ontheemden op te lossen. Naast de contacten en het optreden wil Hurmet zich vooral inzetten voor projecten voor straatkinderen. Er zijn intussen nauwe banden ontstaan met organisaties in İstanbul, Mersin, Van en Diyarbakır die zich met de problematiek van ontheemden bezighouden. Deze banden zullen we in de komende tijd uitbreiden en verstevigen.

Hoofdstuk 5 Projecten & activiteiten

Al in het eerste 'levensjaar' heeft Hurmet een project voor vrouwen in Turkije gefinancierd en ondersteunt ze een gezondheidsproject in Diyarbakır. De stichting heeft in datzelfde jaar een fototentoonstelling ontwikkeld over de ontheemdingsproblematiek in Turkije ten behoeve van voorlichting in Nederland. Daarnaast is Hurmet al enkele keren uitgenodigd om te spreken over de problematiek en de stichting. Aan het begin van het tweede bestaansjaar nadert de website beetje bij beetje haar voltooiing. Daarnaast wordt er inmiddels naar financiële middelen gezocht om een computerproject voor jongeren en vrouwen in İstanbul mogelijk te maken. Tot slot begint een lange termijnproject vorm te krijgen: het ontwikkelen en ondersteunen van een kassenproject in Diyarbakır. Voorts zijn er plannen om (eind 2003 of begin 2004) een conferentie over ontheemding te organiseren en wordt er op de achtergrond gewerkt aan het opzetten van stedenbanden of vergelijkbare vriendschaps-, c.q. samenwerkingbanden.

Dat de Hurmet Stichting – ondanks haar korte bestaan! – niet alleen een papieren organisatie is, moge uit bovenstaande duidelijk zijn geworden. In dit hoofdstuk zullen enkele projecten en activiteiten kort beschreven worden, zodat een beeld kan worden gevormd van datgene waarmee onze stichting zich bezighoudt.

De projecten en activiteiten maken duidelijk dat Hurmet zich richt op een breed scala van onderwerpen, in heel Turkije. Aan de basis ligt echter altijd (1) een omstandigheid die door de lokale bevolking als een (sociaal) probleem ervaren wordt en (2) de voorwaarde dat het project bijdraagt aan een daadwerkelijke en duurzame oplossing van dat probleem.

Het eerste deel van dit hoofdstuk beschrijft de projecten. Vervolgens komen de activiteiten van Hurmet in eigen land aan de orde. Dit toont aan dat de stichting meer is dan alleen een doorgeefluik van kennis, kunde en geld. Het laat de sociale betrokkenheid en inzet zien die we nodig achten om op lange termijn succesvol te kunnen zijn én blijven!

Vrouwenproject Konya

Ondanks het feit dat de helft van de wereldbevolking uit vrouwen bestaat en zij tweederde van de arbeidstijd voor hun rekening nemen, krijgt deze bevolkingsgroep slechts een tiende deel van het wereldinkomen en bezit zij slechts een honderdste deel van het gezamenlijk eigendom in de wereld.

Van alle personen die beslissende posities innemen in de politiek en de economie wereldwijd is slechts één procent vrouw. Als gevolg van armoede, oorlog, schending van mensenrechten, sociale crises en vervolging, gebaseerd op seksuele geaardheid, bestaat driekwart van vluchtelingen uit vrouwen.

Geweld tegen vrouwen en kinderen neemt gestadig toe; prostitutie, pornografie en vrouwenhandel zijn globaal verspreid. Vrouwen hebben met verschillende problemen te maken afhankelijk van hun nationale, religieuze of culturele achtergrond, sociale en economische status, lichamelijke gesteldheid, taal en onderwijs. Wereldwijd is het aantal zelfmoorden onder vrouwen stijgende, een groot deel van de vrouwen ziet onder de huidige repressieve omstandigheden geen levensperspectief meer.

Bovenstaande toont aan dat vrouwen in de wereld nog altijd in een achterstandspositie verkeren. De afgelopen jaren hebben vrouwen een begin gemaakt zichzelf te organiseren om het groeiende onrecht te bestrijden. In het bijzonder die vrouwen die oorlog en ander mannelijk geweld aan den lijve hebben ondervonden, spelen een belangrijke rol bij de opbouw van vredesinitiatieven.

Oorlog en crisis, globalisering van de markten en de technische 'vooruitgang' brengen een verandering teweeg, zowel binnen de traditionele familiestructuren als binnen de levensomstandigheden. Tegelijkertijd hebben vrouwen strijd geleverd voor hun rechten en vrijheid, wat uiteindelijk ook resulteert in een verbetering van hun levensomstandigheden. Door de toenemende participatie en het stijgende opleidingsniveau van vrouwen is het geslachtsvraagstuk een belangrijk thema van internationale conferenties en instituten geworden. Dit biedt goede kansen voor actieve en bewuste deelname van vrouwen aan het sociale leven en voor de ontwikkeling van een menswaardige toekomst. Hiervoor is het echter noodzakelijk dat vrouwen hun eigen levensverwachtingen en projecten definiëren. Tevens moeten er mogelijkheden gecreëerd worden om dit te kunnen realiseren; daartoe zullen mannen zich moeten meebewegen in dit proces van cultuurverandering.

Vrouwen en Hurmet

In haar eerste bestaansjaar heeft de Hurmet Stichting zich vooral bezig gehouden met hulp aan vrouwen.

Tijdens de oriëntatiereis van de Hurmet Stichting in 2001 naar Turkije ontmoetten wij Pinar Selek. Deze sociologe zet zich in om vrouwen uit het oosten en westen van Turkije met elkaar in contact te brengen. Hiermee heeft ze al een hele ontwikkeling op gang gebracht die je zeker bewonderenswaardig mag noemen. Pinar vormt samen met andere vrouwen de projectorganisatie KATAGI: initiatief ter bevordering van de meningsvorming bij de vrouw. Het is een organisatie die de rechten van vrouwen in alle opzichten behartigt. Daarnaast hebben deze vrouwen ook oog voor de problemen op straat. Zo hebben ze bijvoorbeeld een fotoproject opgezet voor en door straatkinderen in İstanbul. Deze kinderen en jongeren leven dag en nacht op straat. Sommige van hen snuiven lijm, waardoor ze zich nog verder verwijderen van de maatschappij. Toch is het gelukt om deze kinderen zelf foto's te laten maken, ontwikkelen en afdrucken. Het is dan ook niet verwonderlijk dat het klikte tussen Pinar, haar collega's en ons.

Een klein jaar later hebben wij Pinar een videocamera in bruikleen gegeven, waarmee zij haar activiteiten zichtbaar kan maken. Kort daarna vroeg zij ons een nieuw project (mede) te financieren, getiteld '**Vrouwen ontmoeten zichzelf**': op 6 juli 2002 vertrokken vrouwen vanuit verschillende steden in Turkije om elkaar na één week in Konya (300 km ten zuiden van Ankara) te treffen. Onderweg waren er de nodige activiteiten gepland, zoals het verzamelen van resten stof en textiel en deze verwerken tot een 'vredesverklaring zonder woorden'. Doel van de actie was, middels een gezamenlijke tocht, een georganiseerde houding onder vrouwen te ontwikkelen. Daarvoor moeten de vrouwen allereerst zelf op de hoogte zijn van elkaars problemen. Afhankelijk waar vandaan de vrouwen komen (uit de landbouwgebieden, de kleine dorpen of de stad, uit het zuidoosten of het westen) hebben ze totaal verschillende problemen.

Het plan sloeg aan; in Turkije waar vele vrouwen uit politieke partijen, vakbonden en maatschappelijke organisaties zich erachter scharden, maar ook in Nederland bij de Hurmet Stichting. Het is ons gelukt om het solidariteitsfonds XminY⁴ te overtuigen van het belang van deze tocht. Dit fonds heeft dan ook KATAGI gesteund met het **gehele** bedrag dat hiervoor nodig was: een bijdrage van € 1430,-.

⁴ X-Y is een solidariteitsfonds dat wereldwijd investeert in progressieve initiatieven op basisniveau die gericht zijn op radicale maatschappijverandering. Centrale thema's zijn politieke zelfbeschikking en sociale rechtvaardigheid.

Inmiddels is de wandeldemonstratie achter de rug en kijken alle betrokkenen terug op een geslaagd project dat veel aandacht heeft getrokken. Wel spijtig is dat het afsluitende treffen in Konya is tegengevallen vanwege onenigheid tussen vrouwen en politie. Intussen heeft XminY ons laten weten dat zij dit project beschouwt als een van de succesvolle projecten die ze in het jaar 2002 gesteund heeft; een steun in de rug van mensen als Pinar Selek én organisaties als KATAGI. Daarom wij zijn er dan ook erg blij mee dat wij hebben kunnen bijdragen aan dit succes.

Voor meer informatie over de vrouwenproblematiek en dit project kunt u (binnenkort) terecht op onze website.

Gezondheidsproject Diyarbakır

In de rijkste landen leven de welgestelde mensen langer en hebben met minder ziekte te kampen dan de armen. Deze verschillen in gezondheid tonen enkele van de krachtigste invloeden op gezondheid in de moderne wereld. De menselijke levenswijze en condities waarbinnen ze leven en werken, beïnvloeden in sterke mate hun gezondheid en levensduur. Medische zorg kan overleving verlengen na serieuze ziekten, maar de sociale en economische voorwaarden die bepalen of mensen ziek worden zijn belangrijker voor gezondheidsvoordelen onder de gehele bevolking. Slechte voorwaarden leiden tot slechte gezondheid. Een ongezonde materiële omgeving en ongezond gedrag hebben directe schadelijke effecten, maar ook de zorgen en onzekerheden van het dagelijkse leven en het gebrek aan een ondersteunende omgeving hebben invloed.

Turkije heeft in sterke(re) mate te maken met dergelijke verschillen in gezondheidszorg. Om deze reden steunt de Hurmet Stichting het gezondheidscentrum in Diyarbakır in haar strijd tegen deze ongelijkheid.

Het gezondheidscentrum

Het gezondheidscentrum in Diyarbakır is gestart in april 1999. De gemeente Diyarbakır, afdeling Volksgezondheid, heeft de mogelijkheid geboden om gezondheidszorg te geven aan mensen die niet bij de gebruikelijke instellingen terechtkunnen. Het centrum is verantwoordelijk voor het personeel. Allen zijn aangesloten bij de vakbond DISK. Dit is een algemene vakbond waarvan de leden grotendeels minderheden zijn. Deze vakbond wordt niet erkend door de overheid. Hierdoor zijn er regelmatig wrijvingen met diezelfde overheid.

Het gezondheidscentrum geeft zorg aan mensen die nergens anders terechtkunnen, vanwege hun slechte financiële omstandigheden, doorgaans veroorzaakt door hun afstamming en de langdurige strijd die in dit gebied heeft plaatsgevonden.

De medewerkers, patiënten & mogelijkheden

Om effectief te kunnen werken, worden patiënten geïnformeerd en begeleid in hun eigen taal. Vanwege ontbrekende scholing en goede informatie, weten velen niet hoe zij kinderen en zichzelf moeten beschermen. Eigen goedkope 'oplossingen' zorgen vaak voor gevaarlijke en soms levensbedreigende situaties. Voorlichting ter voorkoming van allerlei problemen, ziektes en infecties, is noodzakelijk en heeft een hoge prioriteit.

Dokters, tandartsen, verloskundigen, verpleegkundigen, laboranten en specialisten, ondersteund door een groot aantal vrijwilligers, hebben naast

hun reguliere praktijk veelal plaatsgemaakt om deze groep hulpbehoevenden te helpen. In het gezondheidscentrum zijn hiervoor twee poliklinieken, tandartsuitrusting, röntgenapparatuur, een verloskamer, laboratorium, eerste hulpafdeling, quarantaineafdeling, apotheek, EGK-apparaat, ultrazone apparaat en ambulance beschikbaar.

Tijdens het spreekuur (dat wij afgelopen zomer een ochtend hebben geobserveerd) zagen we mensen terugkomen bij de dokter, omdat er geen medicijnen meer zijn in de apotheek van het gezondheidscentrum. Het is droevig om een apotheek te zien met mooie en schone kasten, maar wel heel erg leeg! Medicijnen die het leven een beetje moeten verlichten van mensen die het toch al ontzettende zwaar hebben; medicijnen die de pijnen moeten verzachten; medicijnen om verdere uitbreiding van een ziekte moeten voorkomen. Er was zelfs geen penicilline meer.

Graag hadden wij deze mensen willen helpen door geld te geven, waarmee ze bij de gewone apotheek de voor hen erg dure medicijnen zouden kunnen kopen. Helaas kan dit gewoonweg niet; niet door de dokter én niet door ons. Het zou niet terecht zijn om een paar mensen wel te helpen en anderen in steek te laten. Het is ontzettend moeilijk om in dit soort gevallen niets te doen. Gelukkig is er wel de mogelijkheid om regelmatig voorlichtingsbijeenkomsten te organiseren. Veelvoorkomende problemen – zoals het op een hygiënische wijze borstvoeding geven – wordt in hun eigen taal besproken. Op deze bijeenkomsten geven de deskundigen antwoord op vragen van de bevolking. Tevens begeleidt men patiënten naar andere instanties, omdat ze de Turkse taal niet (goed) beheersen. Ook vanwege lichamelijke en/of psychische noodzaak zal er hulp aanwezig zijn.

Via bemiddeling hebben we in ieder geval bereikt dat de hulporganisatie CIBO uit Eindhoven een geldelijke bijdrage heeft geleverd aan het gezondheidscentrum. Dit gebaar heeft vervolgens een aantal mensen van het plaatselijke bedrijfsleven en de medicijnenleverancier, waarmee we contact hebben, gestimuleerd om ook medewerking te bieden. Hierdoor heeft het gezondheidscentrum bijna twee maal zoveel medicijnen gekregen als verwacht.

Daarnaast hebben we zelf, middels een collecte en verkoop op de Haagse Schilderbazaar in november, ook een geldbedrag bijeengebracht. Dit zal eveneens ten goede komen aan het centrum.

Kassenproject Diyarbakır

Het platteland in Turkije heeft haar eigen problemen, zeker in het zuidoostelijke deel van het land. De laatste vier jaar is er sprake van een relatieve rust in dat gebied. In de voorafgaande vijftien jaren is de oude structuur van de dorpen echter sterk ontregeld, met als gevolg dat de dorpen er nu grotendeels verlaten en verwaarloosd bij liggen. De afgelopen tijd keren steeds meer mensen terug vanuit de steden in West-Turkije naar de dorpen in het zuidoosten om daar een nieuw (landbouw)bestaan op te bouwen. De kansen zijn er, doordat er goede landbouwgronden liggen, er een aantrekkelijk klimaat heerst en de terugkerende mensen ervaring hebben in de landbouw. Met sleutelfiguren van de plaatselijke bevolking hebben we uitgebreid gesproken over de mogelijkheden om de terugkeer op een goede en verantwoordelijke manier te laten plaatsvinden.

Door de vier seizoenen heen, wordt er vooral in de lente en het begin van de zomer intensief gewerkt op het platteland. Voor deze periode worden er veel seizoensarbeiders aangetrokken. Dit betekent voor deze mensen een redelijk goed inkomen van drie á vier maanden. Voor de rest van het jaar is het een moeilijke en meestal armoedige tijd. Vaak trekken de seizoensarbeiders naar elders met de hoop daar nog wat werk te vinden. De trek naar de steden creëert slechts nieuwe problemen. De grote steden, die toch al te kampen hebben met economische problemen, krijgen er een groep mensen bij die generatielange ervaring hebben in de landbouw. Met deze kwaliteiten kan je in de grote steden echter niet veel aanvangen.

Om het voor de mensen in de dorpen mogelijk te maken een goed bestaan op te bouwen, is het noodzakelijk om een stabiele situatie te creëren. Een van de mogelijkheden is het opzetten van kassen. Kassenbouw betekent structurele werkgelegenheid met het hele jaar door een gegarandeerd inkomen.

In het gebied rond Diyarbakır staat een tijdelijke plastic kas. De resultaten in deze kas zijn buitengewoon bemoedigend. Goede kassen, zoals we die in Nederland kennen, bieden een duurzame mogelijkheid om het gehele jaar door te kunnen verbouwen, zonder dat dit de grond zal uitputten. Voor de elektriciteitsvoorziening kan men gebruikmaken van zonnepanelen, windenergie of biomassa; schone technologieën die daar nog vrij onbekend zijn, maar volop mogelijkheden bieden. Naast het feit dat dit systeem beter is voor de natuur, is het kostenbesparend, omdat men niet langer afhankelijk is van de dure elektriciteit. Bovendien valt de reguliere elektriciteit nog wel eens uit, waardoor een hele oogst kan mislukken.

Als gevolg van de stabiele (economische) situatie, zullen zich rond de gebieden waar de kassen worden geplaatst, nieuwe dorpen tot stand komen. Hierdoor zal er een sociaal-economische ontwikkeling op gang gebracht worden, waaraan zo'n grote behoefte is. Door het groeiende aantal (veelal terugkerende) bewoners zal er een bredere sociale, economische en fysieke infrastructuur tot bloei komen, zoals scholen, doktersposten, winkeltjes, etc.

Naast de normale scholing is het belangrijk om plaatselijk extra opleidingen aan te bieden aan de lokale bevolking. Velen hebben altijd op het land geleefd en kennen/kenden geen gemakkelijk leven; overleven had de hoogste prioriteit.

Voor scholing ontbreekt het nog altijd aan financiële middelen. Bovendien kon men in het verleden niemand missen op het veld. Hierdoor hebben velen, in het bijzonder de vrouwen, geen kans gehad zich verder te ontwikkelen. Velen van hen zijn dan ook analfabeet. Door de belemmering is er eigenlijk maar één toekomst: die van afhankelijkheid. Door het scheppen van een vaste woon- en werkplaats zijn deze mensen bereikbaar. Naast het werk en de familie zullen zij graag de tijd nemen om te leren lezen en schrijven, op weg naar een zelfstandige ontwikkeling. Traditioneel in dit gebied heerst er een grote gemeenschappelijkheid. Het is in het bijzonder het grote wederzijdse vertrouwen tussen hen en ons, dat voor een gezonde ontwikkeling zal zorgen. Allen vinden het dan ook belangrijk om ervoor te zorgen dat deze ontwikkeling in goede en betrouwbare handen blijft.

Samen met een aantal landeigenaren hebben wij de mogelijkheden besproken en bekeken. In het voorjaar van 2003 zal er (wederom) een kleine Hurmet-delegatie naar Diyarbakır reizen om daar de laatste plannen, op basis van de huidige situatie en de hernieuwde kennis en contacten, met elkaar te bespreken. Bij terugkomst in Nederland zullen de plannen met (bestaande en nieuwe) contacten worden besproken. Zo zal het project de komende jaren, zowel in Turkije als in Nederland, stap voor stap worden uitgebouwd.

Computerproject İstanbul

Meer dan drie miljoen mensen zijn, als gevolg van de strijd tussen de PKK en het Turkse leger, in de jaren negentig veelal in de grote steden gestrand. Deze mensen hebben allen een agrarische achtergrond; daardoor kunnen zij in een grote stad als İstanbul weinig beginnen. Vaak werken de kinderen buitenshuis om ook een financiële bijdrage te leveren aan de kosten. Door dat de gezinnen zich niet financieel kunnen redden ontstaan vaak spanningen in het gezinsleven. Vele gezinnen gaan ook hierdoor uit elkaar. Kinderen komen vaak op een internaat of op straat terecht. Er zijn op dit moment heel weinig organisaties die zich met het lot van deze ontheemden bezighouden. Het onderstaande computerproject hoopt ook verbetering voor het gezinsleven te betekenen.

Göç-Der

Regelmatig krijgt de Hurmet Stichting aanvragen van Göç-Der (culturele vereniging voor sociale hulp aan ontheemden). Ze is opgericht in 1997 en stelt zich ten doel zowel de economische als sociale (politieke) redenen van ontheemding te onderzoeken in Turkije. Daarnaast helpt ze de ontheemden op weg op het gebied van huisvesting, voedsel, onderwijs, gezondheid, werkgelegenheid en op sociaal-juridisch gebied. Göç-Der is primair een sociaal netwerk dat migranten in staat stelt samen te komen en zichzelf te organiseren. Het doel van dit samenwerkingsverband is niet het zien en vastleggen van de tragedie, maar (1) het informeren van het publiek, (2) het dwingen van essentiële autoriteiten om verantwoordelijkheid te nemen in hun activiteiten met betrekking tot de evacuatie van dorpen en (3) het streven naar compensatie van materiële en psychologische verliezen van de migranten.

Om al haar projecten gericht te ontwikkelen heeft Göç-Der tussen 1999 en 2001 een grootschalig onderzoek naar ontheemding verricht. Het onderzoek is uitgevoerd door de socioloog Mehmet Barut, hoogleraar aan de Universiteit van Mersin. Binnenkort zal de Engelse versie van dit rapport op onze website geplaatst worden.

Het project

De meest noodzakelijke zaken waar verbetering in moet komen, zijn onderwijs, gezondheid en werkgelegenheid. Het door ontheemden "genoten" onderwijs is over het algemeen van zeer laag niveau. Mede daardoor zijn zij zeer beperkt in hun beroepskeuze. Zij kunnen dan ook nauwelijks een baan vinden, wat vervolgens de integratie in het stadsleven bemoeilijkt.

De tot migratie gedwongen ontheemden leven aan de rand van de samenleving. Zij hebben een zeer laag en niet vast inkomen en doen slechts seizoenswerk. Dit laatste biedt geen sociale zekerheden en de lonen zijn lager dan het bestaansminimum. De ontheemden vormen een bedreiging voor de economie en sociale samenleving van Turkije. Dit luidt tot psychische klachten bij de ontheemden. Als deze ontwikkeling zich voortzet, zullen de negatieve gevolgen steeds verder toenemen.

De vereniging wil nu een project gaan starten met de naam "computercursussen voor integratie in İstanbul en betere kansen op de arbeidsmarkt". De doelgroep van dit project zijn voornamelijk jonge mannen en vrouwen tussen 18 en 35 jaar. Het project zal in eerste instantie een voorbeeldfunctie vervullen. Als het succesvol blijkt te zijn, zal er een vervolg komen in o.a. Diyarbakır, Batman en in Van.

İstanbul is een stad waar veel gebruik wordt gemaakt van arbeiders met een brede kennis/ontwikkeling. Vooral voor vrouwen is het zeer van belang om over kennis te beschikken die technische ontwikkeling hen kan bieden. Door het opzetten van deze computercursus kan Göç-Der veel vrouwen opleiden tot administratieve kracht. Hiermee worden o.a. prostitutie en kinderarbeid verminderd. Als de moeder bereid is om buitenshuis geld te verdienen met een baan, dan hoeven de kinderen niet meer te werken voor het geld. Kinderen kunnen dan ook onderwijs volgen. Het gezinsleven wordt draaglijker.

In de periode dat de computerlessen beginnen, gaat Göç-Der ook starten met het opzetten van een netwerk van mogelijke werkgevers. Tevens worden de cursisten de vaardigheden bijgebracht hoe te solliciteren (schriftelijk en mondeling). De cursisten dienen in eerste instantie zelf op zoek te gaan naar werk. Als het een cursist zelf niet lukt, dan kan Göç-Der hem/haar begeleiden bij het vinden van werk via het netwerk van Göç-Der. Göç-Der doet alle moeite om via de media (kranten, internet) en bestaande contacten iemand te plaatsen.

In september 2002 kregen we van Göç-Der een aanvraag binnen om deze organisatie financieel te steunen bij de ontwikkeling van het computerproject. Hurmet hecht bijzonder veel waarde aan onderwijs. Daarnaast hebben we veel vertrouwen in het werk van Göç-Der. Om deze redenen hebben we besloten om aanvragen neer te leggen bij verschillende medefinancieringsorganisaties in Nederland om Göç-Der financieel te ondersteunen met bovenstaand project.

Fotoproject Nederland

*"A picture says more than one thousand words"
"A mind is like a parachute, it only works when it's open"*

Het zijn clichés, maar daardoor zeker niet minder waar. Dit jaarverslag kan 200 pagina's groot zijn, maar wie leest het? Mensen raken en/of blijven geïnteresseerd als men zich een beeld bij het verhaal kan vormen. Dan ontstaat bewustwording. Juist deze bewustwording is bepalend voor de mate waarin situaties in de wereld op hun juiste waarde worden beoordeeld. Om deze reden richt de Hurmet Stichting zich sterk op voorlichting, zowel in Turkije als ook in Nederland. Het gaat er ons namelijk niet alleen om de hulpbehoevenden in Turkije te ondersteunen; een wereld waarin mensen zich bewust zijn van de problemen van medeburgers is minstens zo belangrijk!

De Hurmet Stichting is op de achtergrond druk bezig met het opzetten van voorlichtingsactiviteiten. Natuurlijk hebben we als stichting onze 'Hurmet-folder' die in de oprichtingsfase is ontwikkeld. Het afgelopen jaar zijn we al enkele keren uitgenodigd om iets te vertellen over de ontheemdingsproblematiek. Daarnaast is onze website sinds halverwege 2002 in de lucht; beetje bij beetje nadert zij haar voltooiing. Een volgende stap is het opzetten van een conferentie over ontheemding (wellicht dat dit begin 2004 kan plaatsvinden). Aan de basis van dit alles staat informatiemateriaal; daartoe hebben we het fotoproject opgezet.

Om de ontheemdingsproblematiek duidelijk te maken en de werkzaamheden van de stichting onder de mensen te brengen is een fototentoonstelling van 'eigen' fotomateriaal samengesteld. Dit kost echter veel geld en aangezien de stichting nog geen eigen vermogen heeft, is hiervoor subsidie aangevraagd. In 2002 heeft de Haëlla Stichting € 1000,- gefinancierd en hebben het Solidariteitsfonds XminY en de NCDO beiden € 500,- beschikbaar gesteld. Daarmee heeft Hurmet de helft van de beoogde gelden binnengehaald.

De foto's zijn gemaakt in de zomer van 2001 en het voorjaar van 2002. In het voorjaar van 2003 gaat een kleine delegatie voor enkele maanden naar Turkije. Ook dat zal de nodige nieuwe foto's opleveren, die een goed beeld geven van de leefomstandigheden van ontheemden in Turkije.

Minstens zo belangrijk is videomateriaal. In het voorjaar van 2002 heeft onze stichting een videocamera in bruikleen gegeven aan Pinar Selek (zie de paragraaf over 'vrouwen in Turkije'). Binnenkort hopen wij over een videoband te beschikken ten behoeve van voorlichting in Nederland.

Activiteiten in Nederland

In de zomer van 2002 hebben twee bestuursleden van de Hurmet Stichting een informatieavond verzorgd voor de Vrouwengroep van een kerkparochie in Den Bosch. De aanwezige vrouwen werken regelmatig met migrantenvrouwen of zijn betrokken bij een vredesgroep die vanuit de kerk opereert. Deze bijeenkomst werd door beide partijen dusdanig positief ervaren, dat wij op 22 september opnieuw de gelegenheid kregen te spreken in de Lucaskerk; op deze dag begon de vredesweek, met als thema 'Religie & geweld; ontmoeting van culturen'. De bijbehorende collectie leverde Hurmet € 239,20 op. Dit bedrag zal in z'n geheel ten goede komen aan een nader te bepalen vrouwenproject.

Eerder in de vredesmaand heeft Hurmet zich in Den Haag laten zien. Op 1 september hebben we met enkele vrijwilligers op de **Haagse Schildersbazar** (Haschiba) gestaan.

Middels het verkopen van foto's en druivenbladeren hebben we geld ingezameld. Met dit geld willen we het gezondheidscentrum in Diyarbakir steunen. Zij kunnen hiermee medicijnen aanschaffen die bestemd zijn voor ontheemden aldaar.

Naast de verkoop hebben we het publiek proberen bewust te maken van de dramatische situatie waarin deze mensen verkeren. Er was veel ruimte voor persoonlijk contact met de bezoekers. Dit resulteerde in een bijdrage van een 'winst' van € 331,75 dat in z'n geheel ten goede zal komen aan de hulpbehoevenden die aankloppen bij het gezondheidscentrum.

Op woensdag 20 november heeft de Hurmet Stichting in samenwerking met Asielzoekerscentrum (AZC) Den Bosch, een spelletjesmiddag voor de kinderen van het centrum gehouden. Aanleiding voor de activiteit was 'de Dag van de Universele Verklaring van de Rechten van het Kind'. Wij wilden deze dag als stichting niet onopgemerkt voorbij laten gaan. De spelletjesmiddag is een succes. De kinderen proberen enthousiast allerlei spellen uit zoals sjoelen, visjes vangen en zaklopen.

Hoofdstuk 6 Financiën

Om u een indruk te geven van het budget waarmee de Hurmet Stichting werkt, zullen we in deze paragraaf kort de geldstromen bespreken die in 2002 binnen Hurmet zijn omgegaan.

In het oprichtingsjaar heeft Hurmet een schuld van zo'n vijfduizend euro moeten opbouwen. Om de financiële druk te minimaliseren, hebben we in het jaar 2002 bijna tweeduizend euro minder uitgegeven dan er is binnengekomen. Zo willen we binnen vijf jaar van onze schulden af zijn. Bij de oprichting is deze termijn gekozen als opstartfase. In dat opzicht zijn we al na één jaar al een stuk verder dan voorzien.

Hurmet heeft in 2002 bijna negenduizend euro aan inkomsten gehad. Van deze gelden is zo'n 85 procent direct voor projecten ter beschikking gesteld. De overige inkomsten (ruim € 1300,-) zijn giften van mensen die Hurmet een warm hart toedragen.

Hurmet heeft in het afgelopen jaar ruim zeventuizend euro uitgegeven. Daarvan is 66% direct besteed aan (dan wel gereserveerd voor⁵) projecten in Turkije. Als we eveneens de uitgaven voor ons fotoproject (ten behoeve van voorlichting in Nederland) meerekenen, gaat het al om meer dan driekwart van de uitgaven (76,3%) dat rechtstreeks ten goede komt aan projecten. Wij stellen ons als doel om (na vijf jaar) structureel 90% van onze gelden te besteden aan projecten.

⁵ Op de Haschiba hebben we € 331,75 verdiend dat besteed zal worden aan het gezondheidsproject in Diyarbakır. In de Lucaskerk hebben we € 239,20 opgehaald dat ten goede zal komen aan een nader te bepalen vrouwenproject. (zie hoofdstuk 5)

Hoofdstuk 7 Evaluatie & toekomst

In de inleiding is al aangegeven dat 2003 een jaar wordt van (1) verder bouwen aan de organisatie, (2) gewenste ondersteuning bieden aan verantwoorde projecten en (3) voorlichten van het Nederlandse publiek. De ontwikkelingen in 2002, zoals wij ze ervaren hebben, geven ons het vertrouwen deze belofte ook waar te kunnen maken.

De Hurmet Stichting is een jonge organisatie. Net zoals dat voor mensen geldt, is het ook voor organisaties van belang dat ze zich op evenwichtige wijze ontwikkelen. Hurmet bestaat uit een kleine groep vrijwilligers die de organisatie bestuurt. Daarnaast bouwt ze aan een netwerk van welwillende organisaties en individuen; in Nederland én Turkije, op het gebied van materiaal, financiën én kennis. Hoewel we al aardig op weg zijn een breed fundament neer te zetten, is én blijft het van belang om voortdurend te investeren in dit netwerk. Dat kost tijd, energie en (in mindere mate) geld. Aangezien samenwerking de dragende kracht van Hurmet is, zullen we ons op dat punt intensief richten.

Op basis van inzet en resultaten, hopen wij binnenkort te beschikken over een *Verklaring van geen bezwaar* dat wordt uitgegeven door het Centraal Bureau Fondsenwerving⁶; uiteindelijk willen we eind volgend jaar beschikken over het CBF-Keur. Daarnaast werken wij aan de oprichting van een Comité van Aanbeveling. Wij hopen deze het komend half jaar daadwerkelijk te kunnen samenstellen.

Eind 2002 heeft Hurmet al zo'n vijftien projectaanvragen gehad. Gezien de beperkingen van een kleine, beginnende organisatie, kunnen we daarvan slechts een beperkt deel zelf ondersteunen. Dit heeft een aantal redenen: (1) sommige projecten zijn slecht verantwoord, waardoor de Hurmet Stichting hierover geen verantwoording kan én wil dragen, (2) andere projecten zijn (vooralsnog) dusdanig groot, dat ze de huidige financiële én menselijke capaciteiten van de Hurmet Stichting te zwaar belasten. Gelukkig hebben we enkele projectaanvragen (met succes) naar andere contacten in Nederland kunnen doorspelen. Helaas hebben we ook projectorganisaties (tijdelijk) moeten teleurstellen. De wil binnen onze stichting is er zeker; maar zonder voldoende menselijke en financiële steun is het noodzakelijk om onszelf beperkingen op te leggen. Steun beloven die niet haalbaar is, creëert hoop onder de mensen die niet

⁶ het CBF is een onafhankelijke stichting die al sinds 1925 toezicht houdt op de inzameling van geld voor goede doelen. Hun taak is het bevorderen van verantwoorde fondsenwerving en –besteding door middel van het beoordelen van fondsenwervende organisaties en het verstrekken van informatie en advies aan overheidsinstanties en publiek.

legitiem is. Dat is nog pijnlijker dan eerlijk te moeten bekennen dat wij niet in staat zijn hen verder te helpen. Daarom zullen wij het komend jaar slechts enkele projecten kunnen steunen. Daarnaast krijgen het kassenproject en het gezondheidsproject structureel onze aandacht, aangezien dat langlopende projecten zijn.

Hoewel wij al de nodige vaste en eenmalige bijdragen krijgen uit verschillende hoeken (individueel, vanuit het zakenleven en vanuit medefinancieringsorganisaties), blijft het hard werken om de juiste mensen en organisaties te interesseren. Zoals hierboven vermeld zouden geldelijke bijdragen het ons een stuk vergemakkelijken projectaanvragen in behandeling te nemen. Maar wij vinden het (zeker gelet op de lange termijn) minstens zo belangrijk om mensen bewust te maken van de problemen waarmee ontheemden te kampen hebben.

Om die reden zullen we iedere gelegenheid aangrijpen om op scholen, op gelegenheden e.d. het verhaal van de ontheemding in beeld te brengen. Zoals de paragraaf over ontheemding heeft laten zien, is aandacht voor dit probleem wereldwijd noodzakelijk. Daarnaast zullen we onze website voltooien én actueel houden. Dit zullen we doen middels het plaatsen van foto's, een nieuwsbrief en verslagen, zodat een ieder op de hoogte kan blijven van projecten, activiteiten, de ontheemdingsproblematiek en de ontwikkelingen binnen onze stichting.

Op de lange termijn hopen we steeds makkelijker in staat te zijn projecten in behandeling te nemen en dat onze steun daadwerkelijk helpt het leven van de kansarme bevolking van Turkije te vergemakkelijken. Daarnaast willen we mensen bewust blijven maken van de problemen buiten hun eigen beperkte (individuele) leven. Daartoe hebben we twee plannen in ontwikkeling.

Het eerste betreft het organiseren van een conferentie over de ontheemdingsproblematiek. Zoals al uitvoerig beschreven op de pagina's drie en vier van dit jaarverslag, is ontheemding een groot probleem. Gezien de beperkte aandacht voor dit fenomeen, beschouwen wij het als onze taak om ook de discussie hierover onder en tussen wetenschappers, politici, medefinancieringsorganisaties, media en het maatschappelijk middenveld (civil society) in Nederland op gang te brengen. Wellicht dat deze conferentie eind van dit jaar of begin volgend jaar kan plaatsvinden.

Ten tweede zijn we op de achtergrond bezig met het ontwikkelen van vriendschaps- c.q. samenwerkingsbanden. De basis van dergelijke banden ligt in het feit dat Hurmet een brug wil vormen tussen Turkije en Nederland. Dit gebeurt door samenwerking in het kader van verzoeken door projectorganisaties in Turkije, zoals in dit jaarverslag veelvuldig naar voren is gekomen; een andere mogelijkheid is het met elkaar in contact brengen van bepaalde bevolkingsgroepen (kinderen, vrouwen) bedrijven

(agrariërs), instanties (ziekenhuizen, universiteiten) of lokale/regionale overheden (stadsdelen, gemeenten, provincies). De mogelijkheden zijn er, getuige ook een toenemend aantal stedenbanden tussen Turkse en Nederlandse (deel)gemeenten de afgelopen jaren. Het opzetten van dergelijke banden vereist een wederzijdse betrokkenheid en daarvoor is vertrouwen, dus tijd, nodig. Dit is derhalve een lange en moeilijk te plannen proces. Maar de banden zijn in ontwikkeling!

Kortom, Hurmet gaat de komende jaren door met het realiseren van haar doelen! Met óf zonder uw steun...

Nawoord

Onze mogelijkheden op het gebied van humanitaire hulp zijn beperkt, hoe jammer dat ook is. Maar op zijn minst kunnen wij datgene doen wat binnen onze mogelijkheden ligt. Tijdens het schrijven van het voorwoord moest ik opeens denken aan een gedicht van Nazim Hikmet, een beroemde Turkse schrijver. Ik kan me voorstellen dat ook u daar benieuwd naar bent, en omdat het goed bij dit thema past wil ik het met u delen.

Laat ons de aarde aan de kinderen geven

*'Laat ons de aarde aan de kinderen geven
ten minste voor één dag
als een bontgekleurde luchtballon om mee te
spelen
zingend tussen de sterren*

*Laat ons de aarde aan de kinderen geven
Als een reusachtige appel, als een warm
brood;
ten minste voor één dag
zullen ze genoeg hebben.*

*Laat ons de aarde aan de kinderen geven,
dan pas zal de wereld voor één dag
vriendschap kennen.
De kinderen zullen ons de aarde afnemen,
zij zullen onsterfelijke bomen planten!'*

Colofon

Voor meer informatie u terecht op onze website (www.hurmet.nl). Deze wordt regelmatig geactualiseerd.

Voorts kunt u persoonlijk contact opnemen via onderstaande manieren:

Tel: 0031 (0) 73 68 90 240
Gsm: 0031 (0) 6 23 54 81 15
Fax: 0031 (0) 26 84 41 334
e-mail: hurmet@hurmet.nl

of: Hurmet Stichting
t.n.v. mevr. Ayfer Orhan
Krammerstraat 12
6828 EL Arnhem (NL)

Wilt u onze activiteiten ondersteunen?

Dan kunt u zich aanmelden als donateur van de Hurmet Stichting. Bij de belasting staan wij geregistreerd als een 'Goede doelen Stichting'. Wij zijn ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Den Bosch: 17140068.

Uw bijdrage mag u storten op bankrekening: 3839.50 015

Hartelijk dank hiervoor!

Tekst/redactie: Daan Steenman
Voorwoord & nawoord: Ayfer Orhan

